

Verslag Internetconsultatie Wetsvoorstel doorstroomtoetsen po

Dit wetsvoorstel is van 22 februari 2020 tot en met 22 maart 2020 in internetconsultatie geweest. In de consultatie is aan de respondenten gevraagd welke kansen en welke knelpunten zij bij het wetsvoorstel zien. Voor de knelpunten is specifiek nog om suggesties gevraagd om deze weg te nemen. Op de consultatie zijn 179 reacties binnengekomen. Van deze reacties waren er negen van vertegenwoordigersorganisaties, te weten: PO-Raad, VO-raad, Ouders & Onderwijs, GEU, SLO, LECSO, AVS, VGS (Vereniging voor Gereformeerd Schoolonderwijs), VOO (Vereniging voor Openbaar Onderwijs), VBS (Vereniging voor algemene bijzondere scholen). De overige reacties waren van individuen, over het algemeen leerkrachten, schoolleiders of onderwijsbestuurders.

De reacties concentreren zich op vijf thema's:

1. Het één aanmeldmoment en de volgorde en planning van andere momenten in de overgang van po naar vo;
2. De invloed van het nieuwe tijdspad op de onderwijstijd voor én na de doorstroomtoets;
3. De langetermijnvisie op de overgang van po naar vo;
4. De vergelijkbaarheid van en keuzevrijheid tussen de doorstroomtoetsen; en
5. Toetstraining en het gebruik van de doorstroomtoets in de beoordeling van de onderwijskwaliteit van scholen door de inspectie.

Per thema wordt hierna beschreven hoe de regering de aandachtspunten uit de internetconsultatie meeneemt in het wetsvoorstel, dan wel waarom de regering daarvan af ziet.

Voorafgaand aan de bespreking van de thema's is het volgende van belang: in dit wetsvoorstel wordt de datum van het specifieke aanmeldmoment nog niet vastgelegd. Dat gebeurt in lagere regelgeving. Verschillende respondenten delen in reactie op de consultatie al wel hun ideeën over de beste data. Dat is ook logisch, aangezien bij de internetconsultatie een visual is gepubliceerd met het beoogde tijdspad. Deze specifieke input benoemt regering dan ook wel in dit verslag, maar verwerkt deze pas in de nog op te stellen algemene maatregel van bestuur (amvb). Deze amvb wordt op een later moment ook in internetconsultatie gebracht.

1. Eén aanmeldmoment

Het is allereerst mooi om te zien dat veel reacties positief zijn over het principe van één aanmeldmoment, zowel van individuen als van de belangenbehartigende organisaties van alle sectoren die het concept allen steunen. Het wordt onder andere positief gevonden dat het vo in één keer alle aanmeldingen kan verwerken, waarvan de leden van de VO-raad meermaals hebben aangegeven dat het probleem is dat dit in het huidige stelsel niet kan, en dat er gelijktijdig voor alle leerlingen duidelijkheid is. Ook wordt benoemd dat de doorstroomtoets zo weer voor alle leerlingen even belangrijk wordt, omdat nog niemand weet al te zijn toegelaten tot het vo. Een minderheid van de respondenten benoemt wel dat de groep leerlingen waarmee hiervoor gelijke kansen worden gecreëerd relatief klein te vinden. De regering sluit zich echter aan bij de meerderheid van de respondenten, waaronder de PO-Raad, die juist aangeven dat dit een kwetsbare groep is, die we in het licht van kansengelijkheid willen steunen.

Vervolgens zijn er meerdere punten waarop respondenten elkaar tegenspreken. Zo benoemen veel vo-scholen dat 1 april later is dan zij nu de aanmelding organiseren en dat half maart organisatorisch beter haalbaar is. Tegelijkertijd geven po-scholen aan dat ze bij voorkeur het geheel verder naar achteren schuiven. Beide standpunten zijn overeenkomstig met de impactanalyse die is uitgevoerd naar één aanmeldmoment. Daarin is goed onderbouwd dat 1 april conform de wensen van het po zo laat als mogelijk is, maar zo vroeg als nodig voor het vo. De PO-Raad en VO-raad benadrukken zich ook in de datum van 1 april te kunnen vinden. De VO-raad benoemt nog specifiek te waarderen dat de impactanalyse naar het een aanmeldmoment is uitgevoerd en dat daarin is geluisterd naar hun zorgen voor de praktische uitvoerbaarheid bij een aanmeldmoment op 1 mei.

Een bijzondere groep die nog moet worden benoemd bij het gemeenschappelijke aanmelden voor het vo zijn de scholen voor praktijkonderwijs (pro-scholen) en de vmbo-scholen die

leerwegondersteunend onderwijs (lwoo) aanbieden. Uit de impactanalyse bleken geen afwijkende resultaten voor deze scholen. In de internetconsultatie waren er echter opvallend veel vertegenwoordigers van deze scholen die aanzienlijke uitvoeringsrisico's zagen bij gezamenlijke aanmeldmoment, met name in het aanvragen van toelaatbaarheidsverklaringen (tlv). Ook Ouders & Onderwijs vraagt in haar reactie om te regelen dat onderzoeken naar ondersteuningsbehoefte al voorafgaand aan de gezamenlijke aanmelding moeten plaats vinden.

Daarop is nog aanvullend overleg geweest met de sectorraad praktijkonderwijs, de stichting platforms vmbo, de sectorraad samenwerkingsverbanden vo en de VO-raad. Deze partijen spraken een sterke wens uit om aan te sluiten bij het overige voortgezet onderwijs en geen uitzonderingspositie te krijgen met een andere aanmelddatum. Ook gaven zij aan dat het aanvragen van een tlv al veel eerder start dan het aanmeldmoment. Meestal is er in groep 7 of groep 8 al contact tussen de basisschool, praktijkonderwijsschool of vmbo-school met lwoo en het samenwerkingsverband. In deze periode kunnen voorbereidende werkzaamheden worden uitgevoerd, zoals een intelligentietest. De echte tlv wordt in de meeste regio's pas aangevraagd op het moment van aanmelding bij de middelbare school. Als echter alle voorbereidende werkzaamheden al zijn uitgevoerd, kunnen deze aanvragen binnen enkele weken worden verwerkt. In lijn hiermee ziet de regering ook af van het voorstel van O&O. Mede omdat het tot grote onduidelijkheid leidt over welke vormen van ondersteuningsbehoeften en welke niet voorafgaand aan het aanmeldmoment al moeten worden gemeld. In overleg met de VO-raad kunnen te zijner tijd goede voorbeelden beschikbaar worden gesteld van hoe scholen dit proces goed kunnen inregelen.

Tot slot vroegen de respondenten die het pro en lwoo vertegenwoordigen en ook LECSO in het bijzonder aandacht voor leerlingen die pas later dan het centrale aanmeldmoment bij het pro, lwoo of het (v)so worden aangemeld. Deze leerlingen hebben immers ook recht op een plek. Voor deze leerlingen, maar ook voor leerlingen die zich later aanmelden bij het reguliere vo, geldt dat daarbij de gewone aanmeldingsprocedure wordt gevolgd, die altijd wordt gevolgd als leerlingen zich gedurende het jaar of in een hoger jaar inschrijven voor de school.

Een tweede aspect waarop de reacties sterk uiteen lopen zijn hoe leidend de toets moeten worden. Eigenlijk iedereen is dezelfde mening als de regering toegedaan dat de toets vooral niet te belangrijk moet worden. Er zijn een paar individuen die vrezen dat ook in dit voorstel de toets weer te leidend wordt, aangezien deze wordt afgenomen voor plaatsing in het vo. Daarnaast zijn er iets meer respondenten die voorstellen de eind- of doorstroomtoets volledig af te schaffen. Zij beargumenteren dat zij kinderen afdoende kennen en het schooladvies kunnen onderbouwen op basis van het schooladvies. De regering is het eens met deze leerkrachten dat dit per school voor de meeste leerlingen klopt. Echter worden op elke school ook wel één, twee of drie leerlingen onderschat, die als gevolg van de eindtoets een bijstelling naar boven krijgen. Voor een individuele leerkracht lijkt dat niet veel, maar landelijk resulteerde dit in 2019 in bijna 10% bijstellingen. Dat zijn 16.000 leerlingen die een extra kans krijgen door de toets. De regering vindt dit een grote groep en handhaaft daarom de toets.

Tegelijkertijd zijn er ook reacties, waaronder de PO-Raad en VO-raad, die het liefst zouden willen dat de toets eerder wordt afgenomen. Zij pleiten ervoor de toets af te nemen voor het opstellen van het schooladvies en niet de systematiek met heroverwegen en bijstellen te handhaven. De verschillende standpunten overwegend meent de regering dat in dit wetsvoorstel een goed compromis is gevonden. Onder andere Ouders & Onderwijs, VOO en de meerderheid van de individuele respondenten spreken hier ook hun steun voor uit.

Tot slot zijn er nog twee aandachtspunten. Een klein aantal respondenten benoemen dat de werkdruk voor het po hoog kan worden in de periode voor de voorjaarsvakantie, indien zowel het schooladvies moet worden afgegeven als de doorstroomtoets moet worden afgenomen. De regering heeft begrip voor deze zorgen en kijkt hiernaar bij het uitwerken van lagere regelgeving. In samenwerking met de PO-Raad en de VO-raad wil de regering dan ook goede voorbeelden gaan delen met scholen over hoe zij het tijdsplan zo goed mogelijk in kunnen richten. Eén van de

aspecten die daarbij gaat helpen is het meer flexibel afnemen van LVS-toetsen, waarop in onderdeel 2 nader wordt ingegaan.

Het tweede en laatste kleine aandachtspunt in dit onderdeel is praktisch hoe het aanmelden op één dag plaats gaat vinden. Een meerderheid van de respondenten geeft aan dat het niet haalbaar is om dit op één dag te doen. De vo-scholen kunnen de aanmeldingen niet in zo'n korte tijd verwerken. Ook kunnen zich bij groep 8 leerlingen en hun ouders onvoorziene omstandigheden voordoen, waardoor ze op één bepaalde dag niet beschikbaar zijn. Dit is een valide punt, de regering wil zowel scholen als leerlingen en hun ouders in staat stellen dit goed te kunnen regelen. In lagere regelgeving zorgt de regering dat de aanmeldperiode langer wordt, bijvoorbeeld gedurende één week.

Tot slot spreekt Ouders & Onderwijs nog enkele zorgen uit met betrekking tot het schooladvies. Zo vragen zij er aandacht voor dat de thuissituatie niet te veel moet worden meegewogen bij het bepalen van het advies. Ook spreken zij de wens uit dat er in ieder geval in groep 7 minimaal één keer een verwachtingsgesprek met ouders en kind heeft plaatsgevonden. Achter beide principe schaarde de regering zich, maar de regering meent dat een wet niet het aangewezen instrument is om dit te regelen. Dit wordt onder andere geadresseerd in de handreiking schooladvisering die scholen in het najaar van 2020 zullen ontvangen. Verder vraagt O&O in de amvb op te nemen dat scholen elk kind en zijn of haar ouders de garantie bieden dat het voorlopig schooladvies in de eerste schoolweek van januari, doch uiterlijk voor 1 februari aan hen is gecommuniceerd. De regering is voornemens om het tijdpad uit te werken in de amvb. Ook wijst O&O erop dat de woorden plaatsing en toelating niet consequent worden gebruikt. De regering past dit aan zodat de volgende betekenissen gelden: toelating is het aangenomen worden op een middelbare school, en plaatsing is een plek krijgen in een specifieke (niveau)groep op die middelbare school.

Verder vraagt Ouders & Onderwijs om een 'pas toe of leg uit' principe voor het heroverwegen van het schooladvies te implementeren, waarbij een motivatie om niet te moeten naar boven bij te stellen bij een heroverweging moet worden opgenomen in het onderwijskundig rapport (OKR). Hier ziet de regering vanaf, omdat zij vertrouwen heeft in de professionele autonomie van de scholen en omdat dit een enorme administratieve last veroorzaakt voor leerkrachten, waarbij de bijdrage aan kansengelijkheid niet evident is. Tot slot vraagt O&O aandacht voor leerlingen die met een dubbel advies door een middelbare school niet altijd op het hoogste niveau worden geplaatst. De regering bevestigt dat dit mogelijk is, omdat vo-scholen de vrijheid hebben leerlingen te plaatsen in een brugklas waar tenminste één van de niveaus uit het schooladvies invallen.

2. Onderwijstijd

Door de individuele respondenten werden veel zorgen geuit over zowel de gevolgen van het vroeger afnemen van de doorstroomtoets, als het nog goed benutten van de onderwijstijd na de doorstroomtoets. Deze zorgen hebben de belangenbehartigende organisaties niet. Op beide aandachtspunten wordt hieronder ingegaan.

Leerkrachten voorzien meerdere negatieve gevolgen aan het eerder afnemen van de toets. Ten eerste uit een meerderheid van de leerkrachten hun zorgen over de overladenheid van het onderwijs- en toetsprogramma in de maanden januari en februari, indien de doorstroomtoets ook in deze periode wordt afgenomen. In die periode nemen scholen die gebruik maken van het Cito leerling- en onderwijsvolgsysteem (LVS), wat de overgrote meerderheid van de scholen is, namelijk de zogenaamde midden groep 8 toets af. Deze laatste LVS-toets vormt ook belangrijke input voor het schooladvies. De regering is in gesprek met LVS-aanbieders over de planning van de LVS-toetsen. De oplossing hiervoor kan zijn dat het mogelijk is of wordt om LVS-toetsen flexibel af te nemen. Zo kan de leerkracht zelf inschatten wanneer een leerling toe is aan een toets en welke gegevens de leerkracht nog nodig heeft voor zijn of haar professionele oordeel om het schooladvies op te stellen. Zo zal het LVS in de toekomst qua timing dus goed aansluiten op het afnamemoment van de doorstroomtoets.

Ten tweede vrezen iets minder leerkrachten dat nog niet alle stof is behandeld als de toets eerder wordt afgenomen. Zowel de doorstroomtoets als de eindtoets toetsen echter wat er gedurende de

gehele basisschoolcarrière is geleerd. Na beide toetsen lopen het onderwijs en de methodes ook gewoon door. Wel wordt er in de normering van de doorstroomtoets goed gekeken of er verschillen optreden ten opzichte van de normering op de oude eindtoets. Mocht blijken dat leerlingen op een bepaald onderdeel opvallend anders scoren, kan daarvoor worden gecorrigeerd.

Ten derde worden door een klein aantal respondenten zorgen geuit over kansengelijkheid, namelijk dat met name zwakke leerlingen in de laatste maanden onderwijstijd voor de eindtoets nu nog een sprong in hun ontwikkeling doormaken. Het klopt inderdaad dat hoe langer leerlingen met een lagere sociaaleconomische status bij hun klasgenoten blijven, hoe langer zij zich daaraan op kunnen blijven trekken.¹ Een verschuiving van enkele maanden maakt daarbij echter geen heel groot verschil. Uit het onderzoek 'De gevolgen van een latere afname van de cito eindtoets basisschool' van Radboud Universiteit, Kohnstamm Instituut en ITS uit 2011, blijkt dat de leerresultaten niet verder omhoog gaan bij een latere afname van de eindtoets.² Resultaten geven aan dat de grootste ontwikkeling van de vaardigheden plaatsvindt tussen eind groep 7 en midden groep 8. Daarna dalen de prestaties weer voor zowel begrijpend lezen als rekenen. Enkele maanden meer leertijd voor de eindtoets kan voor een individuele leerling net een verschil tussen niveaus in het VO maken. Als de leerprestaties van groep 6 en 7 echter worden meegenomen in het schooladvies, geeft dit een goede indicatie van de toetsscore. De extra leertijd moet vooral in eerdere jaren worden aangewend.

De regering ziet echter ook het belang dat deze leerlingen zich blijven ontwikkelen en dat die ontwikkeling gevolgd blijft worden. In het gesprek met de LVS-aanbieders wordt dan ook gesproken over een LVS-toets die aan het einde van groep 8 kan worden afgenomen. De resultaten hiervan kunnen worden meegegeven aan het vo. Dit sluit ook goed aan bij de langetermijnvisie van de regering op de doorstroomtoets. Dit is een iets aparte toets, maar vooral onderdeel van het leerlingvolgsysteem.

Tot sluit uit een enkele leerkracht zijn of haar zorgen dat er in februari meer kinderen ziek zijn dan in april. Dit kan problemen geven indien de doorstroomtoets in februari wordt afgenomen. Gelukkig bieden de eindtoetsen nu en de doorstroomtoetsen straks mogelijkheden voor de leerlingen om de toetsen in te halen. De resultaten van deze inhalers kunnen ook veel eerder bekend zijn, omdat deze resultaten niet meer hoeven te worden benut in het normeringsonderzoek. De toetsaanbieders geven aan een week nodig te hebben om de resultaten van de inhalers bekend te maken. Inhalen wordt dus mogelijk gemaakt tot een week voor de resultaten van de nieuwe doorstroomtoets uiterlijk bekend moeten zijn. Zo kunnen ook leerlingen die enkele dagen of weken ziek zijn, de eindtoets op een gepast moment maken.

Daarnaast uit een minderheid van de individuele respondenten ook hun zorgen voor het nuttig benutten van de onderwijstijd na de doorstroomtoets. Zij geven aan dat leerlingen nu vaak gemotiveerd blijven tot de eindtoets en dat de leerlingen daarna 'een pretpakket' volgen. De regering heeft er begrip voor dat het een professionele uitdaging voor leerkrachten is hoe zij leerlingen betrokken en uitgedaagd houden tot het einde van het jaar, zeker voor groep 8 waar de overstap naar de middelbare school lonkt. De regering heeft daarom een onderzoek gehouden onder de online OCW Lerarencommunity. Deze leraren delen de zorg, maar geven vooral aan dat het aan hun eigen professionele verantwoordelijkheid is om leerlingen gemotiveerd te houden. Daarvoor hebben de leerkrachten geen toets nodig.

De regering wil dit onderdeel graag afsluiten met opmerken dat onderwijs meer is dan het lesgeven voor de eindtoets of straks de doorstroomtoets. Deze toetsen meten slechts de taal- en rekenvaardigheden van leerlingen. Het onderwijs in andere vakken is evengoed belangrijk. Daarbij kan het zeer waardevol zijn als in de laatste maanden meer tijd aan andere zaken wordt besteed.

¹ Van der Werfhorst, H.G., (2018) *Early tracking and socioeconomic inequality in academic achievement: Studying reforms in nine countries*, Research in Social Stratification and Mobility, December 2018, Pages 22-32.
Van der Werfhorst, H.G., (2019) *Early Tracking and Social Inequality in Educational Attainment: Educational Reforms in 21 European Countries*, *American Journal of Education*, vol.126, November 2019.

² <https://repository.uhn.ru.nl/bitstream/handle/2066/212248/rapport-r1874.pdf>

Zo is het voor een goede overstap van groot belang dat leerlingen worden voorbereid op de gewijzigde omstandigheden op de middelbare school, zoals het zelf bijhouden van het huiswerk. Ook leren kinderen allerlei vaardigheden van het voorbereiden van een musical of hun schoolkamp zoals samenwerken, creativiteit en plannen. Het is aan de vrijheid van scholen hoe deze onderwijstijd precies wordt ingevuld. De regering zal daarom in de wetstekst hierover niets opnemen. Wel zal voor alle bovengenoemde punten aandacht zijn in de communicatie rondom de invoering van het wetsvoorstel.

3. De langetermijnvisie op de overgang van po naar vo

De reacties op de langetermijnvisie zijn te splitsen in twee hoofdthema's. Allereerst reageren respondenten op de naamswijziging van eindtoets naar doorstroomtoets. Ten tweede blikken respondenten vooruit of dit wetsvoorstel afdoende overgang van po naar vo verbetert.

Allereerst de naamswijziging van de eindtoets naar doorstroomtoets. De reacties hierop zijn wisselend. Een minderheid van de respondenten vindt dat een naamswijziging alleen niet zoveel zegt. Een groter deel van de respondenten vindt het echter een goede eerste stap op weg naar de langetermijnvisie op de overgang van po naar vo. Onder andere de PO-Raad geeft aan dat de nieuwe naam de lading van de toets beter dekt en ook de VO-raad sluit zich hierbij aan. De regering is blij dat veel mensen en partijen dit als een mooie eerste stap beschouwen.

Tegelijkertijd zeggen zowel de sectororganisaties als ook een meerderheid van de respondenten dat de naamswijziging en de andere gepresenteerde plannen pas een allereerste stap zijn in het verbeteren van de overgang van po naar vo. De sectororganisaties pleiten voor verdergaande hervormingen, conform het discussiestuk 'Toekomst van ons Onderwijs' dat zij in januari 2020 hebben gepubliceerd.³ SLO geeft aan dat ook hun langetermijnvisie verder strekt dan het huidige voorstel, namelijk naar een doorlopende leer- en evalueerlijn po-vo waarbij de doorstroomtoets een formatieve functie heeft. Ook individuele respondenten geven uiteenlopende schetsen van hoe zij het onderwijs in zouden willen richten. Terugkerende thema's zijn onder andere: het uitstellen van selectie, 10-14 onderwijs, stress en prestatiedruk door toetsen, het maatwerkdiploma, kansenongelijkheid, het imago van het vmbo, stapelen en doorstroomrecht in het vo. Op deze individuele voorstellen wordt verder niet ingegaan in dit wetsvoorstel, aangezien het veel verder reikt dan de met dit wetsvoorstel beoogde doelen.

Ook is er een relatief grote minderheid van respondenten die een zekere verandervermoeidheid ten toon spreiden. De PO-Raad benoemt in haar reactie dat sentiment in het onderwijs ook. De regering overweegt de standpunten van respondenten die liever langer geen veranderingen doorvoeren en de respondenten die pleiten voor verdergaande veranderingen dan wat in dit wetsvoorstel wordt voorgesteld. Alles overwegende kiest de regering ervoor nu bij deze eerste stap op weg naar een soepeler overgang van po naar vo te blijven. Ze neemt de signalen wel ter harte als belangrijk voor een volgende kabinetsperiode.

4. De vergelijkbaarheid en keuzevrijheid tussen de doorstroomtoetsen

De regering splitst hier de reacties over de vergelijkbaarheid van de toetsen en de keuzevrijheid tussen de toetsen. Aan het einde van deze paragraaf wordt de reactie van de GEU nader geduid.

Ten eerste uit een enkeling zijn of haar zorgen over de vergelijkbaarheid. De regering begrijpt deze zorgen en draagt er dan ook zorg voor dat de vergelijkbaarheid van de eindtoetsen continu verder wordt verbeterd en gewaarborgd. Zie daarvoor de brief met meest recente maatregelen die de regering heeft genomen.⁴ Daarnaast is het beleggen van de kwaliteitsbewaking bij één partij in de vorm van het CvTE in dit wetsvoorstel ook een stap om de vergelijkbaarheid verder te verstevigen. Ook de PO-Raad is er positief over dat wordt voorgesteld dat het CvTE de rol van kwaliteitsbewaker van alle doorstroom- en LVS-toetsen op zich gaat nemen, vanuit het belang dat zij hecht aan vergelijkbaarheid van de eindtoetsen. De PO-Raad benoemt overigens wel de zorg dat de Centrale Eindtoets wegvalt als terugvaloptie bij een landelijke calamiteit. De regering deelt het belang van een terugvaloptie en gaat het CvTE dan ook opdracht geven een calamiteitentoets te (laten)

³ <https://toekomstvanonsonderwijs.nl/>

⁴ Kamerstukken II 2019/20, 31293, nr. 482.

ontwikkelen. SLO uit daarnaast een zorg over hoe de kwaliteit van de LVS-toetsen wordt bewaakt. SLO is positief over de stappen die zijn en worden gezet om de vergelijkbaarheid van de eindtoetsen te garanderen. SLO zou er wel negatief over zijn als deze aanpak ook wordt ingevoerd voor de LVS-toetsen. De regering bevestigt daarom hierbij dat dit niet de bedoeling is.

Ten tweede wordt er op de keuzevrijheid wisselend gereageerd. Zo wil een klein aantal respondenten liever terug naar één overheidstoets. Er zijn professionals uit het vo die aangeven aan dat verschillende toetsen voor hen ingewikkelder is bij het interpreteren van de resultaten. Veel andere respondenten waarderen de keuzevrijheid echter. Dit bleek ook uit het evaluatieonderzoek van de Wet eindtoetsing po en de PO-Raad steunt dit in haar reactie. Daarom blijft de regering hier bij haar standpunt om keuzevrijheid te handhaven.

Tot slot gaat de regering in op de reactie van de GEU en neemt hierin twee aandachtspunten van SLO mee. De regering is blij om te lezen dat de GEU en SLO op hoofdlijnen positief zijn over het voorstel. De GEU uit echter ook een aantal zorgen. Ten eerste benadrukt de GEU dat zij graag zien dat de Subsidieregeling andere eindtoetsen po nog wordt voortgezet, omdat de markt nog pril is. De GEU heeft ook vragen over hoe de herziening van deze regeling eruit gaat zien. De regering is hierover in gesprek met de GEU met de insteek dat de toetsaanbieders hun huidige investeringen en bedrijfssystematiek voort kunnen zetten. Ten tweede geeft de GEU aan vragen te hebben en graag in gesprek te gaan over de rol van Stichting Cito en hoe het CvTE tot normen komt en de normering van de toetsen gaat bepalen. De regering bevestigt dat dit gesprek er komt. Nadere uitwerking van deze afspraken volgt bij de uitwerking van het wetsvoorstel. Hierin zal ook een aandachtspunt van SLO in mee worden genomen, namelijk hoe de referentieniveaus een plek krijgen in de LVS-toetsen. Deze zijn namelijk wel geschikt voor de bovenbouw, maar niet voor de onder- en middenbouw.

Ten derde uit de GEU haar zorgen dat met de nieuwe rol van de doorstroomtoets verplicht zou kunnen worden dat het LVS en een doorstroomtoets van eenzelfde aanbieder af moeten worden genomen. De regering bevestigt dat dit geenszins de bedoeling is en dat het volledig vrij moet blijven voor scholen om te kiezen van welke aanbieder zij een LVS of een doorstroomtoets afnemen. Het strekt wel tot aanbeveling als de aanbieders onderling met elkaar in gesprek blijven over hoe de verschillende systemen zoveel mogelijk op elkaar aansluiten, bijvoorbeeld in het geval van een verhuizing van een leerling of als een doorstroomtoets wordt gebruikt van een andere aanbieder dan het LVS. Ten vierde benoemt de GEU het risico dat het doel van de oude eindtoets als summatieve toets overgaat op de doorstroomtoets en met de nieuwe plek van de doorstroomtoets in het LVS-systeem ook op de LVS-toetsen. Ook SLO sluit zich aan bij deze zorg. De regering deelt met de GEU dat dit onwenselijk zou zijn, omdat de toetsen formatief moeten worden ingezet. Dit is echter ook het geval voor de rol die is voorzien voor de nieuwe doorstroomtoets is voorzien. De regering schat dit risico daarom klein in.

Ten vijfde merkt de GEU enkele punten op over de overgang van de huidige naar de nieuwe wetgeving. De regering is blij dat de GEU aangeeft welk tijdsframe voor de toetsaanbieders voor het eerste jaar haalbaar is voor het indienen van de toetsen voor toelating en de verantwoording voor beoordeling van het afgelopen jaar. De GEU geeft aan dat het haalbaar is om op 15 juli de nieuwe doorstroomtoetsen in te dienen voor toelating in het volgende afnamejaar en op 15 augustus de verantwoording voor de eindtoets van de afgelopen afname in te dienen. De regering werkt dit tijdpad uit in lagere regelgeving. Hierin zal ook naar de voorstellen van de GEU worden gekeken. Tegelijkertijd moet het tijdpad voor het CvTE uitvoerbaar zijn. Verder vraagt de GEU bevestiging dat door de Expertgroep goedgekeurde toetsen hun goedkeuring behouden in het nieuwe stelsel. De regering bevestigt dat dit het geval is. In overleg tussen de GEU en het ministerie is gekomen tot een termijn van 10 jaar voor erkenning van een LVS-toets. Tot slot bevestigt de regering ook dat de toetsaanbieders op een redelijke termijn zullen worden meegenomen indien het CvTE het door de Expertgroep Toetsen PO opgestelde beoordelingskader (aanzienlijk) wijzigt. uitgewerkt

5. Toetstraining en de beoordeling door de inspectie

Tot slot zijn er nog twee kleinere thema's die een aantal keer worden benoemd door respondenten. Allereerst benoemt een meerderheid van de respondenten dat met het huidige voorstel

toetstraining niet wordt tegengegaan. Zij stellen dat het afnemen van de doorstroomtoets kort na het schooladvies geen bijdrage levert aan het tegengaan van toetstraining, aangezien vermogende ouders dit bij een tegenvallend pre-advies in groep 7 dat ook al in kunnen kopen. De regering erkent in de memorie van toelichting al dat deze mogelijkheid blijft en dat het wetsvoorstel slechts een stap in de goede richting is. Bemoedigend zijn overigens de reacties van leerkrachten die aangeven weinig problemen te hebben met ouders die toetstraining inkopen, juist omdat ze vroegtijdig en goed ouders betrekken bij de adviesprocedure. Hiervoor zal ook aandacht zijn in de handreiking schooladvisering die in het najaar van 2020 wordt verspreid onder scholen.

Ten tweede geeft een klein aantal respondenten aan het niet goed te vinden dat de inspectie de resultaten van nu de eindtoets en straks de doorstroomtoets gebruikt in haar beoordeling van de leerresultaten van scholen. Deze zorgen heeft de inspectie al ter harte genomen in de herziening van haar onderwijsresultatenmodel. Over dit model is de Tweede Kamer in 2019 geïnformeerd.⁵ De scholen die al ervaring op hebben kunnen doen met dit nieuwe model zijn overwegend positief. Het overgrote deel van de scholen moet deze ervaring echter nog opdoen, dus de regering begrijpt dat zij hun zorgen nog uiten. De regering gaat er vanuit dat deze zorgen afdoende zijn geadresseerd in het nieuwe model.